

L. Rotulovna 1985

MATTHEW SWEENEY

Matthew Sweeney (n. 1952, Lifford) este, alături de Paul Muldoon, Paula Meehan sau Sean O'Brien, unul dintre cei mai cunoscuți și mai admirați poeți irlandezi aparținând celei de-a doua generații afirmate după Al Doilea Război Mondial. Considerat unul dintre cei mai europeni poeți din Marea Britanie și Irlanda, cu afinități și influențe puternice din literatura germană, a impus o poezie deopotrivă narativă și onirică în vecinătatea realismului magic (deși formula preferată de Sweeney este „realism alternativ”). După debutul cu Dream Maps (1981), a publicat peste douăzeci de volume și antologii, printre care A Round House (1983), Cacti (1992), A Smell of Fish (2000), Black Moon (2007), The Night Post: A New Selection (2010), Inquisition Lane (2015). A trăit la Londra, Berlin și Timișoara (unde i-a și apărut în 2003 volumul bilingv A Picnic on Ice / Picnic pe gheață), iar în prezent locuiește în Cork. Poemele din selecția care urmează au apărut în volumele Sanctuary (Cape Poetry, 2004) și Black Moon (Cape Poetry, 2007).

POEME

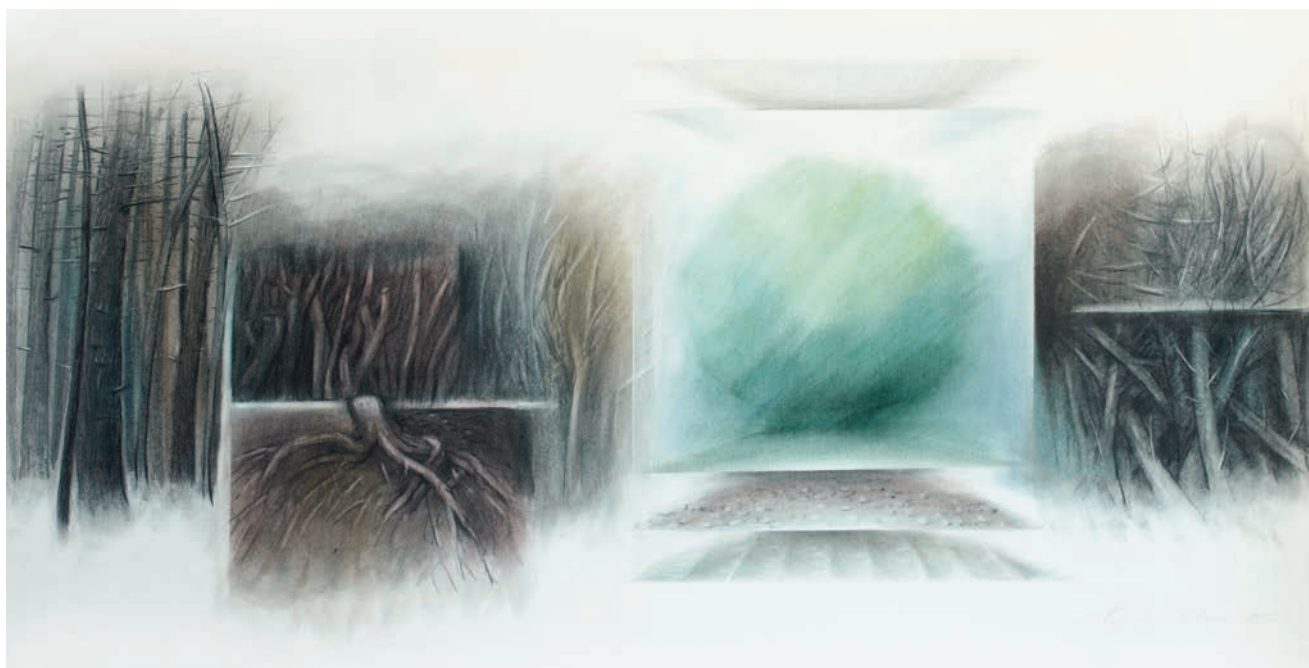
Focul

Focul mă urmărea
așa că am fugit, oprindu-mă doar
cât să încerc fiecare ușă,
dar toate erau încuiate,
cu geamurile zăvorâte pe dinăuntru.
Iar pe fiecare ușă, rușii –
Lenin, Stalin, Hrușciiov,
Andropov – mă sfredeleau cu privirea,
în timp ce focul răcnea, șuiera.
Simțeam în aer mirosul iadului,
și eu prăjindu-mă-n el. Am alergat,
oprindu-mă la Gorbaciiov,
asupra căruia m-am aruncat.
A continuat să zâmbească.
Am încercat din nou.
Nimic, doar un umăr dislocat.
Focul mă ajunsese din spate,
așa că am galopat înainte,
am trecut de Elțin, apoi de Putin, urlând
ca și cum cineva m-ar fi putut auzi,
ca și cum ar fi fost cineva căruia să-i pese.

Ascuns

Undeva în Kreuzberg, un om
se ascunde de Sultanul Somnului.
De zece ani se ascunde,
mutat dintr-un loc în altul
de băieți cu bărbi, și-n timpul ăsta
trepădușii Sultanului tot adulmecă,
pun întrebări în turcește, vorbesc
prost, și încă mai prost în germană,
le flutură bancnote puștilor cărlionțați,
dar ei aleargă la mamele lor care-i strigă.

În Kreuzberg omul nostru e-n siguranță
deși Sultanul are mulți potențiali
asasini – odată a venit cu
trei bodyguarzi, o bucată din
Zid îi însângera trăsăturile
și răsul lui ajungea până la cer
amestecat cu mirosul de carne de miel
pe care femeile i-o aduc celui ce se ascunde,
și-i mai aduc uneori vin pentru a-l ajuta
să-și spună de la capăt povestea.

Granițe

pentru Dennis O'Driscoll

Am văzut Ucraina, dincolo de un râu,
dar n-am ajuns acolo, nu încă.
Am traversat pe jos un pod
spre Polonia, mi-a luat cînșpe minute.
Pașaportul meu arată că sunt încă acolo.
Am trecut în zig-zag granița
la Geneva, și am rămas buimăcit.
M-au ținut o jumătate de oră la Zoll-ul
est-german, încercând să-i conving
că sunt eu în fotografia din pașaport.
Am stat într-un tren ore întregi
în pustietatea care leagă
România de Ungaria. Am ajuns
la 10 kilometri de Bulgaria.
Am stat la vamă în Basel având
un carton scris de mână cu DUBLIN.
Am umblat prin Berwickul în ceață și
auzeam accentul scoțian pe buzele englezilor.
M-am hotărât să mă nasc doar când
mama a ajuns aproape de granița irlandeză.

OZN-ul

Un OZN a aterizat în '54 în Irlanda,
la Donegal, în grădina casei noastre.
La butoane era bunicul meu
care, nevrînd să se aple de navă,
a construit o casă-n jurul ei,

sau a-mbrăcat în cărămizi coliba
iar nava spațială a căpătat un înveliș
sub care niciun vizitator de pe Pământ
n-ar fi putut ghici splendoarea
extraterestră ascunsă acolo.
Aveam doi ani când a aterizat
dar încă mi-o pot aminti.
Aud sunetul pe care-l scotea –
un zumzet care mă băga în sperieți,
de parcă ar fi putut decola oricând,
împrăștiind cărămizile
și luându-l cu ea pe bunicul,
dar el a intrat în casă și-a aprins lumina –
fără parafină sau chibrituri,
doar un bec care atârna în mijloc,
ca o lună micuță, numai a noastră,
iar asta s-a repetat în fiecare-ncăpere,
era și un cazan de cupru fierbând
deși niciun foc nu ardea,
atunci bunicul m-a luat de mână
și am ieșit împreună
ca s-o vedem hrănindu-se,
dar eu am închis ochii,
mi-am înfipt degetele în urechi
și-am început să plâng.

Și...

Și, desigur, drumul e plin de cotituri,
și mult prea lung și nimeni nu știe
ce e acolo, la capăt –
un orașel cu un restaurant decent

și cu o largă stradă principală,
 și c-un hotel în care te cazezi
 și nu te mai muți niciodată –
 sau o ruină păzită de corcitură,
 unde bețivii se lovesc de tine
 căutându-te la buzunare
 și nu mai e cale de întoarcere.
 Și mai adaugă toate obstacolele –
 cheia de la intrare, hârțiile
 și fotografiile, predicțiile solide,
 bucătăria de mult râvnită...
 o, închipuie-ți tot restul,
 și totuși se circulă într-acolo pe drum –
 încet, fiindcă are multe curbe
 și până jos e mult
 și sunt stânci.
 Și pasagerii par fericiți,
 sau alea sunt rânjete de maniaci?
 Și nu-i niciun indicator sau hartă.
 Și muzica pe care o ascultă
 e dură, dar melodioasă, și puțin tristă.
 Și poți să privești în oglindă
 dar nu să te întorci, măcar puțin.

Sanctuar

Mai stai puțin. Nu pleca, nu încă.
 Sirenele cutreieră străzile,
 tinerii lipsiți de milă umblă-n haite,
 e un măcel în frunzele de ceai.
 Mai bine-ți va fi dacă rămâi aici.
 Am o sticlă de Bordeaux care-o să-ți placă
 (de fapt, chiar două), hai s-o deschidem.
 Și o brânză de capră pentru care merită
 să postești, și-o alta cu mucegai, de Cashel –
 iar proveniența pâinii rămâne secretă.
 Dacă mă așteptam să rămâi?
 Nu, asta mănânc mereu.
 Ce s-a auzit – n-a fost o-mpușcătură?
 Apropie-te, dă muzica mai tare.
 Poate ar trebui să facem lumina mică.
 Să ciocnim unul pentru altul
 dacă nu ne vine-n minte un toast mai bun.
 Ți-am spus c-o să te-ndrăgostești de brânză –
 mai ia, nu te sfii. Un supliment?
 Ești genul de față care-mi place.
 Ascultă, asta cu siguranță a fost o bombă.
 Războiul civil a început, probabil,
 cum promiteau cu toții.
 Așa că n-ai unde să mergi acum,
 mai bine am stinge luminile
 și ne-am retrage.

Casa transformată

Napii care au crescut pe acoperiș
 au făcut o înțelegere cu soarele, răsărind
 atât de mari încât unul a câștigat
 premiul întâi la competiție. Vița
 ce s-a întins de la ușa proptită de perete
 până la rabla din garaj a făcut un vin
 pe care nu și-l permite nimeni, iar busuiocul
 care-i acum în locul geamului
 a dat un pesto mai bun decât cel din Genova.
 Roșiile care au crescut în bucătăria de altădată
 trebuiau păzite zi și noapte, la fel și
 vinetele din hol. Pepenii galbeni
 ce colonizaseră camera de zi
 au supt tot zahărul din lună.
 Ardeii iuți din toaleta de la etaj s-au
 curbat spre usturoiul din camera de baie,
 salata crescută-n dormitor a prosperat.
 Iar cartofii din pivniță au luat cu toții forma capului
 acelui om care dormea
 împreună cu ei în pământ.

În praf

Apoi în praf a desenat un chip,
 un chip de femeie, și l-a întrebat
 pe bărbatul care bea whisky lângă el
 dacă o văzuse vreodată, sau dacă știa cine e,
 în tot timpul ăsta privind-o fix, de parcă
 asta ar fi putut să o compună la loc. Iar când
 celălalt a dat din cap, a transformat-o
 cu gheata într-un norișor de praf.
 Apoi a mai aruncat un lemn pe foc,
 și-a golit paharul și l-a umplut din nou
 în timp ce-și privea câinele ridicându-se în picioare
 și începând să latre spre drumul noroiu
 ce se pierdea în dealurile de la orizont.
 Un fior a coincis cu primul lătrat al câinelui,
 care s-a replicat, ascuțindu-se, o armă de foc
 îndreptată spre ceea ce oricum nu venea, așa că
 s-a ridicat pregătit să înfrunte, însă
 nicio adiere de vânt nu i-a șters fața,
 niciun contur nu a apărut,
 iar după ce câinele a tăcut, o mână l-a ajutat
 să se așeze și să se întoarcă la paharul lui.

Traducere din limba engleză de Claudiu Komartin